

Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ

Απρίλιος 2021

Οι Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας στοχεύουν στην αποτύπωση των αντιλήψεων των επιχειρηματιών και καταναλωτών για την τρέχουσα οικονομική κατάσταση και των προσδοκιών τους για διάφορα οικονομικά μεγέθη. Τα στοιχεία συλλέγονται μηνιαία, βάσει εναρμονισμένων ερωτηματολογίων σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) και καλύπτουν τους τομείς των υπηρεσιών, του λιανικού εμπορίου, των κατασκευών, της μεταποίησης, καθώς και καταναλωτές. Η χρησιμότητα αυτών των στοιχείων έγκειται στις προπορευόμενες πληροφορίες που περιέχουν για την εξέλιξη διαφόρων μακροοικονομικών μεγεθών. Τα στοιχεία παρουσιάζουν τη διαφορά του ποσοστού των ερωτηθέντων που απάντησαν θετικά από το ποσοστό αυτών που εκφράστηκαν αρνητικά. Οι έρευνες περιέχουν ερωτήσεις που αφορούν την τρέχουσα οικονομική κατάσταση των επιχειρήσεων και νοικοκυριών (Τρέχουσα Κατάσταση) και τις προσδοκίες τους για το προσεχές μέλλον (Προσδοκίες). Για κάθε τομέα υπολογίζεται ένας δείκτης που αντανακλά το γενικό κλίμα στον συγκεκριμένο τομέα (Τρέχουσα Κατάσταση και Προσδοκίες). Για παρουσίαση της ευρύτερης οικονομικής κατάστασης στην Κύπρο δημοσιεύεται ο Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ-ΚΟΕ) ο οποίος αποτελείται από σταθμισμένες απαντήσεις που αφορούν την τρέχουσα κατάσταση και τις προσδοκίες από όλους τους τομείς. Η στάθμιση του δείκτη λαμβάνει υπόψη τη συνεισφορά του κάθε τομέα στο ΑΕΠ της Κύπρου. Οι έρευνες διεξάγονται ανάμεσα σε ανώτερα στελέχη εταιρειών σε δείγμα το οποίο δίνει μεγαλύτερη βαρύτητα σε μεγαλύτερες επιχειρηματικές μονάδες. Η έρευνα καταναλωτών γίνεται με τη χρήση τυχαίου δείγματος. Οι έρευνες διεξάγονται μεταξύ της πρώτης και της τρίτης εβδομάδας του κάθε μήνα.

Περίληψη

Τον Απρίλιο 2021, το οικονομικό κλίμα βελτιώθηκε περαιτέρω με τον Δείκτη Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ) να αυξάνεται κατά 9,2 μονάδες σε σύγκριση με τον Μάρτιο 2021. Η σημαντική αύξηση του ΔΟΣ, για δεύτερο συνεχόμενο μήνα, προήλθε κυρίως από ανάκαμψη της επιχειρηματικής εμπιστοσύνης στις υπηρεσίες και δευτερευόντως από άνοδο του οικονομικού κλίματος στο λιανικό εμπόριο, στη μεταποίηση και ανάμεσα στους καταναλωτές.

Στις υπηρεσίες το κλίμα ενισχύθηκε σημαντικά λόγω βελτίωσης της τρέχουσας κατάστασης και των προσδοκιών· ωστόσο, η αβεβαιότητα σημείωσε μεγάλη αύξηση τον Απρίλιο, υποδηλώνοντας ότι η ανάκαμψη της επιχειρηματικής εμπιστοσύνης στον κλάδο παραμένει εύθραυστη. Στο λιανικό εμπόριο το κλίμα καλυτέρευσε κυρίως λόγω πιο αισιόδοξων εκτιμήσεων για τις πωλήσεις του επόμενου τριμήνου. Στη μεταποίηση το κλίμα βελτιώθηκε ως αποτέλεσμα λιγότερο αρνητικών αξιολογήσεων για τις τρέχουσες παραγγελίες και λιγότερο απαισιόδοξων εκτιμήσεων για την παραγωγή του επόμενου τριμήνου. Το κλίμα στις κατασκευές υποχώρησε οριακά, αφού οι επιχειρήσεις αναθεώρησαν προς τα κάτω τις προσδοκίες για τον αριθμό των εργαζομένων τους κατά το επόμενο τρίμηνο.

Τον Απρίλιο η καταναλωτική εμπιστοσύνη ενδυναμώθηκε περαιτέρω. Οι καταναλωτές αξιολόγησαν λιγότερο δυσμενώς την πρόσφατη οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών τους, αναθεώρησαν προς τα πάνω τις προσδοκίες τους για τη μελλοντική οικονομική κατάσταση της Κύπρου και εμφανίστηκαν λιγότερο επιφυλακτικοί σχετικά με μελλοντικές δαπάνες για μεγάλες αγορές.

Σημείωση: Οι Έρευνες Απριλίου είχαν ολοκληρωθεί πριν από την ανακοίνωση των νέων περιοριστικών μέτρων για αναχαίτιση της πανδημίας COVID-19 στις 23 Απριλίου.

ΚΕΝΤΡΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

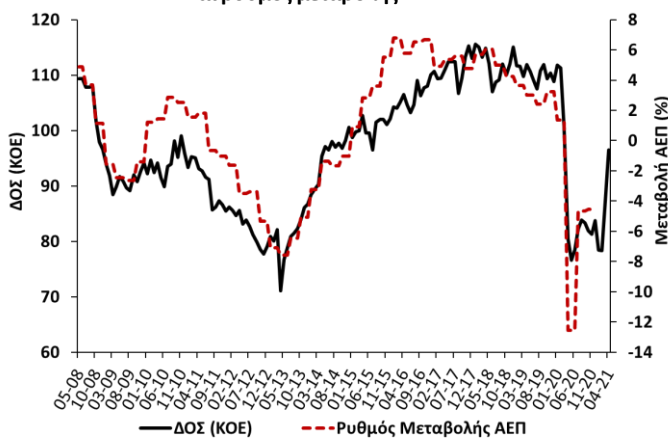
Η καταγραφή του οικονομικού κλίματος στην Κύπρο διεξάγεται μέσω της συμμετοχής του Κέντρου Οικονομικών Ερευνών του Πανεπιστημίου Κύπρου (ΚΟΕ), σε συνεργασία με την εταιρεία RAI Consultants Ltd, στο ευρωπαϊκό πρόγραμμα Joint Harmonised European Union Programme of Business and Consumer Surveys. Το έργο χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, το Υπουργείο Οικονομικών και το Πανεπιστήμιο Κύπρου.

Co-funded by
the European Union

Τον Απρίλιο 2021, ο Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ) για την Κύπρο αυξήθηκε κατά 9,2 μονάδες σε σύγκριση με τον Μάρτιο 2021 (Διάγραμμα 1, Πίνακας 1), σημειώνοντας αλματώδη βελτίωση για δεύτερο συνεχόμενο μήνα. Η αύξηση του ΔΟΣ προήλθε κυρίως από ανάκαμψη της επιχειρηματικής εμπιστοσύνης στις υπηρεσίες. Η άνοδος του οικονομικού κλίματος στο λιανικό εμπόριο, στη μεταποίηση και ανάμεσα στους καταναλωτές είχε μικρότερη συνεισφορά στην αύξηση του ΔΟΣ συγκριτικά με την άνοδο στις υπηρεσίες, λόγω μικρότερων συντελεστών στάθμισης αλλά και ηπιότερων βελτιώσεων (Διάγραμμα 2).

Διάγραμμα 1: Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΚΟΕ) και ρυθμός μεταβολής ΑΕΠ¹

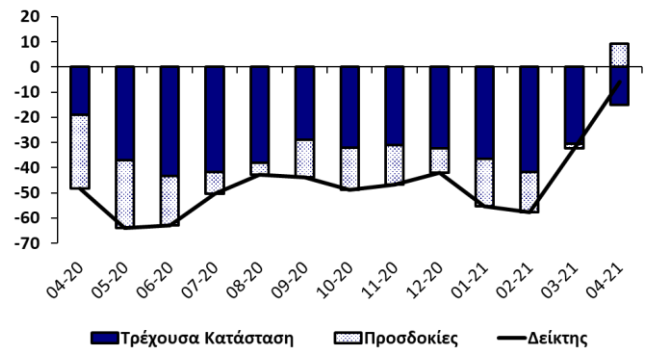
Διάγραμμα 2: Αλλαγή ΔΟΣ και οι συνιστώσες της

Στον τομέα των **υπηρεσιών** το επιχειρηματικό κλίμα σημείωσε τη μεγαλύτερη άνοδο ιστορικά, λόγω καλύτερευσης της τρέχουσας κατάστασης και των προσδοκιών (Διάγραμμα 3, Πίνακας 1). Τον Απρίλιο οι αξιολογήσεις των επιχειρήσεων για την πορεία των οικονομικών μεγεθών τους (οικονομική κατάσταση, κύκλος εργασιών, απασχόληση) ήταν λιγότερο δυσμενείς απ' ό,τι τους προηγούμενους μήνες του έτους. Συγκριτικά με τον Μάρτιο, οι εκτιμήσεις για τον κύκλο εργασιών κατά το επόμενο τρίμηνο ήταν σαφώς πιο αισιόδοξες, καταγράφοντας θετικές τιμές για πρώτη φορά από πέρσι τον Φεβρουάριο. Οι προσδοκίες για το επόμενο τρίμηνο

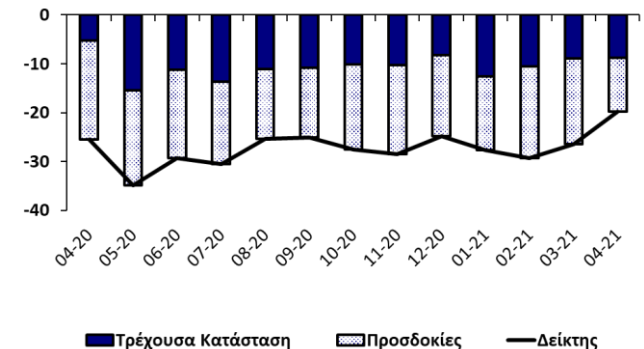
σχετικά με τον αριθμό των εργαζομένων και τις τιμές πώλησης αναθεωρήθηκαν προς τα πάνω, παραμένοντας όμως οριακά αρνητικές. Η αβεβαιότητα στις υπηρεσίες σημείωσε μεγάλη αύξηση τον Απρίλιο, υποδηλώνοντας ότι η ανάκαμψη της επιχειρηματικής εμπιστοσύνης στον κλάδο παραμένει εύθραυστη.²

Διάγραμμα 3: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος – Υπηρεσίες (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

Στο **λιανικό εμπόριο** το επιχειρηματικό κλίμα σημείωσε βελτίωση κυρίως λόγω καλύτερευσης των προσδοκιών (Διάγραμμα 4, Πίνακας 1). Τον Απρίλιο οι αξιολογήσεις για τις πωλήσεις του τελευταίου τριμήνου ήταν ελαφρώς βελτιωμένες, ενώ οι αξιολογήσεις για τα τρέχοντα επίπεδα των αποθεμάτων δεν παρουσίασαν ουσιαστικές μεταβολές συγκριτικά με τον Μάρτιο. Οι προσδοκίες των επιχειρήσεων για το επόμενο τρίμηνο σχετικά με τις πωλήσεις και τις παραγγελίες σε προμηθευτές αναθεωρήθηκαν προς τα πάνω. Οι εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για τον αριθμό των εργαζομένων το επόμενο τρίμηνο παρέμειναν στα επίπεδα Μαρτίου, χωρίς να αναμένονται ουσιαστικές μεταβολές στην απασχόληση του κλάδου. Οι προσδοκίες για τις τιμές πώλησης του επόμενου τριμήνου αναθεωρήθηκαν προς τα κάτω. Τον Απρίλιο η αβεβαιότητα σημείωσε υποχώρηση, ενισχύοντας την καθοδική της τάση που ξεκίνησε από τον Νοέμβριο 2020.

Διάγραμμα 4: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος – Λιανικό Εμπόριο (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

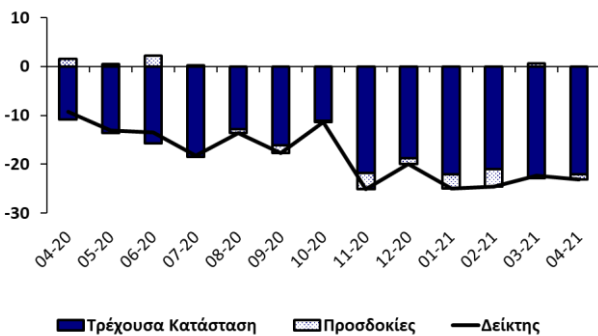

¹ Ο ρυθμός μεταβολής του πραγματικού ΑΕΠ (διορθωμένο ως προς τις εποχικές διακυμάνσεις και τις εργάσιμες μέρες) υπολογίζεται σε σύγκριση με το αντίστοιχο τρίμηνο του προηγούμενου χρόνου (πηγή: Στατιστική Υπηρεσία).

² Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εισηγήθηκε την εισαγωγή ερώτησης για την αβεβαιότητα στα προγράμματα των χωρών που συμμετέχουν στο "Joint Harmonised EU Programme of Business and Consumer Surveys" σε εθελοντική βάση.

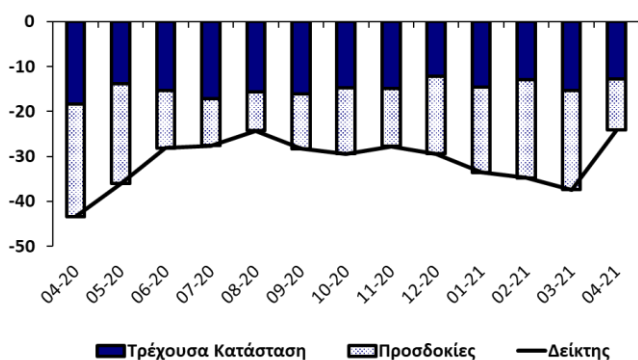
Στον τομέα των **κατασκευών** το επιχειρηματικό κλίμα υποχώρησε οριακά λόγω επιδείνωσης των προσδοκιών (Διάγραμμα 5, Πίνακας 1). Τον Απρίλιο οι απαντήσεις των επιχειρήσεων για τη δραστηριότητά τους το τελευταίο τρίμηνο, καθώς και οι αξιολογήσεις τους για τα υπό εξέλιξη έργα σημείωσαν βελτίωση συγκριτικά με τον Μάρτιο, αν και παραμένουν σε αρκετά αρνητικά επίπεδα. Οι προσδοκίες για την απασχόληση του επόμενου τριμήνου αναθεωρήθηκαν προς τα κάτω. Αντίθετα, οι προσδοκίες για τις τιμές πώλησης αναθεωρήθηκαν σημαντικά προς τα πάνω. Η αβεβαιότητα στον κλάδο υποχώρησε στο χαμηλότερο επίπεδο των τελευταίων επτά μηνών.

Διάγραμμα 5: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος – Κατασκευές (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

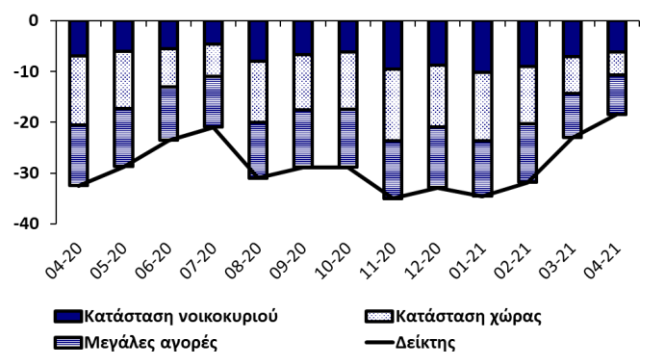
Στη **μεταποίηση** το επιχειρηματικό κλίμα σημείωσε άνοδο λόγω βελτίωσης της τρέχουσας κατάστασης και των προσδοκιών (Διάγραμμα 6, Πίνακας 1). Συγκριτικά με τον Μάρτιο, οι απαντήσεις των επιχειρήσεων για την παραγωγή του τελευταίου τριμήνου και για τα τρέχοντα επίπεδα των παραγγελιών ήταν λιγότερο αρνητικές. Αντίθετα, οι αξιολογήσεις των αποθεμάτων τελικών προϊόντων αποτύπωσαν ανοδικές τάσεις, επιβαρύνοντας το κλίμα. Τον Απρίλιο οι προσδοκίες για το επόμενο τρίμηνο σχετικά με την παραγωγή και τις τιμές πώλησης αναθεωρήθηκαν προς τα πάνω. Οι προσδοκίες για τον αριθμό των εργαζομένων παρέμειναν στα επίπεδα Μαρτίου, χωρίς να προβλέπονται αλλαγές στην απασχόληση του τομέα. Η αβεβαιότητα στη μεταποίηση σημείωσε κάμψη τον Απρίλιο.

Διάγραμμα 6: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος – Μεταποίηση (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

Το κλίμα ανάμεσα στους **καταναλωτές** σημείωσε περαιτέρω βελτίωση τον Απρίλιο (Διάγραμμα 7, Πίνακας 1). Συγκριτικά με τον Μάρτιο, οι απαντήσεις των καταναλωτών για την πρόσφατη οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών τους ήταν λιγότερο δυσμενείς, ενώ οι εκτιμήσεις για τη μελλοντική οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών δε μεταβλήθηκαν ουσιαστικά. Οι αξιολογήσεις για την πρόσφατη οικονομική κατάσταση στην Κύπρο γενικά, κυμάνθηκαν στα αρνητικά επίπεδα Μαρτίου. Αντίθετα, τον Απρίλιο οι καταναλωτές παρουσιάστηκαν λιγότερο απαισιόδοξοι σχετικά με τη μελλοντική οικονομική κατάσταση της χώρας και τις μελλοντικές συνθήκες στην αγορά εργασίας.

Διάγραμμα 7: Δείκτης Οικονομικού Κλίματος – Καταναλωτές (συνεισφορά συνιστωσών)

Οι απαντήσεις για την πρόσφατη πορεία των τιμών των καταναλωτικών αγαθών ήταν λιγότερο αρνητικές. Οι προσδοκίες για τις τιμές κατά τους επόμενους 12 μήνες κινήθηκαν ανοδικά για τρίτο συνεχόμενο μήνα.

Συγκριτικά με τον Μάρτιο, οι απαντήσεις των καταναλωτών για την καταλληλότητα της τρέχουσας περιόδου για μεγάλες αγορές ήταν ευνοϊκότερες και οι καταναλωτές παρουσιάστηκαν λιγότερο επιφυλακτικοί σε σχέση με μελλοντικές δαπάνες για μεγάλες αγορές κατά τους επόμενους 12 μήνες. Αντίθετα, οι αξιολογήσεις για την καταλληλότητα της τρέχουσας περιόδου για αποταμίευση ήταν δυσμενέστερες συγκριτικά με τον Μάρτιο και οι καταναλωτές τοποθετήθηκαν πιο αρνητικά σε σχέση με το ενδεχόμενο αποταμίευσης κατά τους επόμενους 12 μήνες.

Η αβεβαιότητα ανάμεσα στους καταναλωτές μειώθηκε για τρίτο συνεχόμενο μήνα, υποχωρώντας στο χαμηλότερο σημείο από τον Ιούνιο 2020

Συμπερασματικά, ο ΔΟΣ για την Κύπρο τον Απρίλιο αυξήθηκε κατά 9,2 μονάδες σε σχέση με τον Μάρτιο λόγω άνοδου του επιχειρηματικού κλίματος σε όλους τους τομείς, εκτός των κατασκευών, και περαιτέρω ενίσχυσης της καταναλωτικής εμπιστοσύνης. Οι μεγαλύτερες βελτιώσεις σημειώθηκαν ανάμεσα σε επιχειρήσεις στον τομέα των υπηρεσιών και της μεταποίησης.

Δείκτης Χρήσης Παραγωγικής Ικανότητας

Στα πλαίσια των Ερευνών Οικονομικής Συγκυρίας διεξάγεται έρευνα, σε τριμηνιαία βάση, για τη χρήση της παραγωγικής ικανότητας (capacity utilization) των επιχειρήσεων στους τομείς της μεταποίησης και των υπηρεσιών. Οι συνεντεύξεις γίνονται τηλεφωνικά ανάμεσα σε ανώτερα στελέχη εταιρειών σε δείγμα το οποίο δίνει βαρύτητα σε μεγαλύτερες επιχειρηματικές μονάδες. Πιο κάτω παρουσιάζεται ο Δείκτης Χρήσης Παραγωγικής Ικανότητας για τους δύο τομείς, ο οποίος μετρά το τρέχον επίπεδο παραγωγής των επιχειρήσεων ως ποσοστό της μέγιστης παραγωγικής τους ικανότητας, όπου το 100% δηλώνει πλήρη χρήση της παραγωγικής ικανότητας. Ο Δείκτης Χρήσης Παραγωγικής Ικανότητας παρέχει ενδείξεις για την εξέλιξη της οικονομικής δραστηριότητας. Αν, για παράδειγμα, η ζήτηση στην αγορά αυξάνεται, ο βαθμός χρήσης της παραγωγικής ικανότητας τείνει να αυξάνεται, ενώ το αντίθετο συμβαίνει όταν η ζήτηση στην αγορά μειώνεται.

Η πορεία του Δείκτη Χρήσης Παραγωγικής Ικανότητας στη μεταποίηση για την περίοδο Ιούλιος 2008 – Απρίλιος 2021 παρουσιάζεται στο Διάγραμμα 8. Η διακεκομμένη γραμμή αντιστοιχεί στον μέσο όρο του Δείκτη για την περίοδο Ιούλιος 2008 – Απρίλιος 2021. Τον Απρίλιο 2021, ο βαθμός χρήσης της παραγωγικής ικανότητας στη μεταποίηση δεν παρουσίασε μεταβολή, παραμένοντας στο 49% του Ιανουαρίου 2021. Ο δείκτης τον Απρίλιο 2021 παραμένει σημαντικά κάτω από τον μακροχρόνιο μέσο όρο του (59%), μετά τη μεγάλη πτώση του Απριλίου 2020 λόγω της πανδημίας, αντανακλώντας συνθήκες υποτονικής ζήτησης για τον τομέα.

Στον τομέα των υπηρεσιών, του οποίου η συνεισφορά στο ΑΕΠ της Κύπρου είναι πολύ πιο μεγάλη από αυτήν της μεταποίησης, ο Δείκτης παρουσιάζεται για το σύνολο του τομέα, καθώς και για υποτομείς (Διάγραμμα 9).

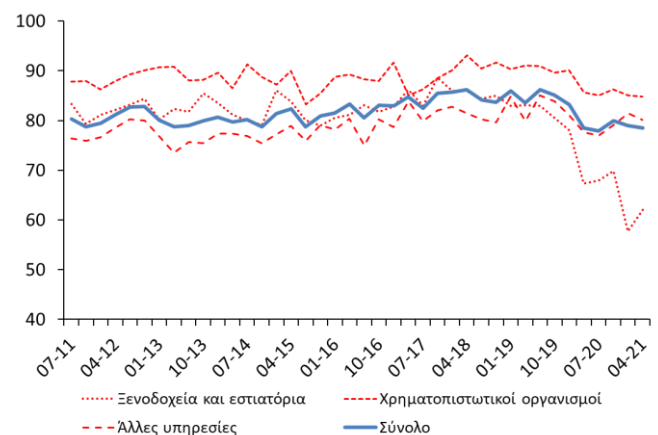
Τον Απρίλιο 2021, το συνολικό ποσοστό χρήσης της παραγωγικής ικανότητας στις υπηρεσίες δεν παρουσίασε μεταβολή από το επίπεδο Ιανουαρίου 2021, με τον δείκτη να παραμένει στο 79%. Το υψηλότερο ποσοστό χρήσης ανάμεσα σε υποτομείς σημειώθηκε στον κλάδο των χρηματοπιστωτικών οργανισμών, με τον δείκτη να διαμορφώνεται στο 85%, όπως και τον Ιανουάριο. Ο δείκτης για τον υποτομέα των χρηματοπιστωτικών οργανισμών παραμένει κάτω από το ποσοστό του Ιανουαρίου 2020. Στον υποτομέα των ξενοδοχείων και εστιατορίων, ο δείκτης τον Απρίλιο ανήλθε στο 62% από 58% τον Ιανουάριο, ως αποτέλεσμα της χαλάρωσης των περιοριστικών μέτρων κατά της πανδημίας τον Μάρτιο. Ωστόσο, ο δείκτης χρήσης παραγωγικής ικανότητας για τα ξενοδοχεία και εστιατόρια παραμένει αρκετά πιο κάτω από τα επίπεδά του πριν από την πανδημία (γύρω

στο 80%), λόγω συνεχιζόμενων υγειονομικών περιορισμών. Στις υπόλοιπες υπηρεσίες, ο δείκτης τον Απρίλιο μειώθηκε στο 80% από 82% τον Ιανουάριο, αν και φαίνεται ότι σταδιακά ανακάμπτει.

Διάγραμμα 8: Δείκτης Χρήσης Παραγωγικής Ικανότητας (%), Μεταποίηση³

Διάγραμμα 9: Δείκτης Χρήσης Παραγωγικής Ικανότητας (%), Υπηρεσίες⁴

Έρευνες Επενδύσεων

Οι Έρευνες Επενδύσεων διεξάγονται μεταξύ επιχειρήσεων στον τομέα της μεταποίησης και στοχεύουν στη συλλογή πληροφοριών για τα επενδυτικά τους σχέδια. Τα στοιχεία συλλέγονται δύο φορές το χρόνο, Απρίλιο και Νοέμβριο, βάσει εναρμονισμένων ερωτηματολογίων στις διάφορες χώρες της ΕΕ. Οι έρευνες στην Κύπρο διενεργούνται

³ Τα στοιχεία που παρουσιάζονται σε αυτή την ενότητα είναι διορθωμένα από εποχιακές διακυμάνσεις (seasonally adjusted). Τα στοιχεία για τον Δείκτη Χρήσης Παραγωγικής Ικανότητας στις υπηρεσίες άρχισαν να συλλέγονται από τον Ιανουάριο 2010. Ο Δείκτης υπολογίζεται σύμφωνα με τον ορισμό που χρησιμοποιείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/file_import/bcs_cu_in_services_en_0.pdf.

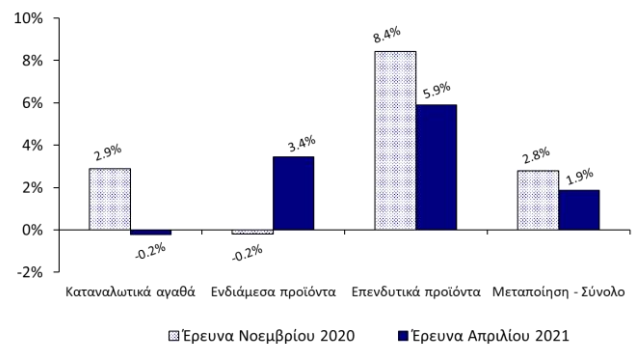
τηλεφωνικώς ανάμεσα σε ανώτερα στελέχη εταιρειών σε δείγμα 300 επιχειρήσεων, το οποίο δίνει βαρύτητα σε μεγαλύτερες επιχειρηματικές μονάδες. Στις έρευνες Απριλίου και Νοεμβρίου χρησιμοποιούνται διαφορετικά ερωτηματολόγια. Τον Απρίλιο οι επιχειρήσεις δηλώνουν τυχόν μεταβολές στις επενδύσεις τους την προηγούμενη χρονιά σε σχέση με πριν δύο χρόνια, και την τρέχουσα χρονιά σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά. Η έρευνα του Νοεμβρίου περιλαμβάνει πιο λεπτομερές ερωτηματολόγιο, για τους παράγοντες που επηρεάζουν τις επενδύσεις και τον σκοπό που διεξάγονται οι επενδύσεις. Τα αποτελέσματα κατηγοριοποιούνται κατά διάφορους υποτομείς της μεταποίησης όπως τρόφιμα/ποτά, καταναλωτικά προϊόντα και ενδιάμεσα προϊόντα.

Η Έρευνα Επενδύσεων Απριλίου 2021 κατέγραψε κάποιες διαφοροποιήσεις από την Έρευνα Νοεμβρίου 2020 στις εκτιμήσεις για τη μεταβολή των επενδύσεων το 2020 συγκριτικά με το 2019.⁴ Τον Νοέμβριο 2020, οι επιχειρήσεις εκτίμησαν ότι οι επενδύσεις τους το 2020 θα αυξάνονταν κατά 2,8% σε σχέση με το 2019. Στην Έρευνα Απριλίου 2021, η μεταβολή στις συνολικές επενδύσεις στη μεταποίηση μεταξύ των ετών 2019 και 2020 εκτιμήθηκε στο 1,9%, μειωμένη κατά μία περίπου ποσοστιαία μονάδα συγκριτικά με την Έρευνα Νοεμβρίου 2020. Παρά την πανδημία και το υψηλό επίπεδο αβεβαιότητας, δε φαίνεται να σημειώθηκε συρρίκνωση των επενδύσεων στη μεταποίηση κατά το 2020, σύμφωνα με τις απαντήσεις των επιχειρήσεων στο δείγμα. Τον Απρίλιο 2021, οι επιχειρήσεις παραγωγής ενδιάμεσων προϊόντων δήλωσαν θετικό ρυθμό μεταβολής των επενδύσεών τους συγκριτικά με περίπου μηδενικό ρυθμό αλλαγής τον Νοέμβριο 2020. Τα ποσοστά μεταβολής των επενδύσεων στον υποτομέα των επενδυτικών προϊόντων διαμορφώθηκαν σε χαμηλότερο επίπεδο τον Απρίλιο 2021 συγκριτικά με τον Νοέμβριο 2020, παραμένοντας όμως θετικά. Τον Απρίλιο 2021, το ποσοστό μεταβολής των επενδύσεων που δηλώθηκε, κατά μέσο όρο, από επιχειρήσεις παραγωγής καταναλωτικών αγαθών ήταν περίπου μηδενικό, έναντι ελαφρώς θετικού σύμφωνα με την εκτίμηση τον Νοέμβριο 2020. (Διάγραμμα 10).

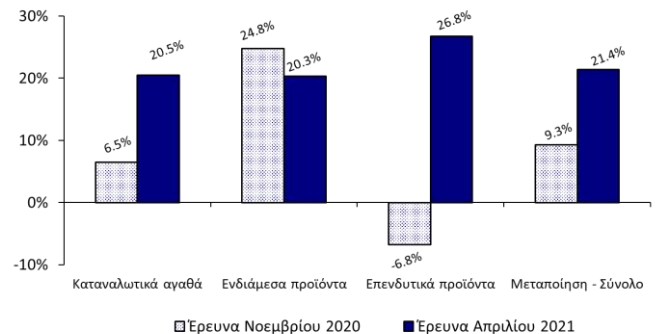
Αναφορικά με τις εκτιμήσεις για τη μεταβολή των επενδύσεων το 2021 σε σχέση με το 2020, οι επιχειρήσεις στην Έρευνα Νοεμβρίου 2020 ανέμεναν αύξηση της τάξης του 9,3%. Στην Έρευνα Απριλίου 2021, η εκτίμηση για τη μεταβολή στις επενδύσεις το 2021 ήταν πιο αισιόδοξη

συγκριτικά με αυτή στην Έρευνα Νοεμβρίου 2020. Οι επιχειρήσεις στη μεταποίηση τον Απρίλιο εκτίμησαν ότι οι επενδύσεις τους θα αυξηθούν κατά 21,4% το 2021, δηλαδή 12 περίπου ποσοστιαίες μονάδες πιο πάνω από τις προσδοκίες που εξέφρασαν τον Νοέμβριο. Η προς τα πάνω αναθεώρηση οφείλεται σε σημαντικά πιο αισιόδοξες εκτιμήσεις στους υποτομείς παραγωγής καταναλωτικών αγαθών και επενδυτικών προϊόντων. Οι επιχειρήσεις στον υποτομέα παραγωγής ενδιάμεσων προϊόντων αναθεώρησαν προς τα κάτω τις εκτιμήσεις τους, συνεχίζοντας ωστόσο να αναμένουν ισχυρό ρυθμό μεταβολής στις επενδύσεις τους για το 2021 (Διάγραμμα 11).

Διάγραμμα 10: Ποσοστιαία μεταβολή των επενδύσεων, 2020 σε σχέση με το 2019

Διάγραμμα 11: Αναμενόμενη ποσοστιαία μεταβολή των επενδύσεων, 2021 σε σχέση με το 2020

Η προς τα πάνω αναθεώρηση των εκτιμήσεων για τον ρυθμό μεταβολής των επενδύσεων για το 2021 συνάδει με τη βελτίωση του κλίματος και την υποχώρηση της αβεβαιότητας στη μεταποίηση, αν και το χαμηλό ποσοστό χρήσης της παραγωγικής ικανότητας στον τομέα αντανακλά πιθανές προκλήσεις για τις επιχειρήσεις του κλάδου.

⁴ Στις επενδύσεις περιλαμβάνονται τόσο η αντικατάσταση του παλιού εξοπλισμού της επιχείρησης, όσο και η απόκτηση νέου εξοπλισμού, η αγορά ή κατασκευή νέων κτιρίων, η επέκταση παλιών κτιρίων και άλλα έργα υποδομής, όπως είναι τα έργα για έλεγχο της ρύπανσης, βελτίωση της ασφάλειας κλπ.

Πίνακας 1: Δείκτες και διαφορά μεταξύ ποσοστού θετικών και ποσοστού αρνητικών απαντήσεων ανά ερώτηση ¹

Μήνας	2020										2021			
	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	
ΔΕΙΚΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΓΚΥΡΙΑΣ (ΚΟΕ)	80,5	76,6	78,5	82,3	83,8	83,3	81,9	81,3	83,7	78,5	78,4	87,3	96,5	
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ														
Επιχειρηματικό Κλίμα – Δείκτης ²	-48	-64	-63	-50	-43	-44	-49	-47	-42	-55	-58	-32	-6	
Οικονομική κατάσταση επιχείρησης τους τελευταίους 3 μήνες ³	-27	-53	-60	-63	-59	-34	-51	-42	-49	-56	-62	-47	-29	
Ζήτηση τους τελευταίους 3 μήνες ³	-31	-58	-70	-62	-55	-53	-45	-51	-48	-54	-63	-45	-16	
Αναμενόμενη ζήτηση τους επόμενους 3 μήνες ³	-88	-81	-59	-26	-15	-45	-51	-47	-30	-56	-48	-6	27	
Απασχόληση τους τελευταίους 3 μήνες	-5	-10	-17	2	9	-5	-1	1	1	-12	-9	-13	0	
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες	-7	-4	-2	7	-4	4	11	5	-3	-15	-15	-10	-3	
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	-28	-26	-18	-15	-10	-7	-14	-6	-9	-4	-18	-10	-1	
Αβεβαιότητα: δυσκολία πρόβλεψης οικονομικής κατάστασης επιχείρησης ^{4,5}	45	63	40	59	48	32	44	58	62	67	42	65		
ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ														
Επιχειρηματικό Κλίμα – Δείκτης ²	-25	-35	-29	-31	-25	-25	-28	-28	-25	-28	-29	-26	-20	
Πωλήσεις τους τελευταίους 3 μήνες ³	-26	-48	-52	-53	-54	-51	-50	-51	-50	-54	-49	-49	-47	
Τρέχοντα αποθέματα ³	-10	-1	-18	-12	-21	-19	-19	-20	-25	-17	-18	-22	-21	
Αναμενόμενες πωλήσεις τους επόμενους 3 μήνες ³	-61	-58	-54	-51	-43	-43	-52	-55	-50	-45	-56	-52	-33	
Αναμενόμενες παραγγελίες σε προμηθευτές τους επόμενους 3 μήνες	-50	-51	-52	-48	-41	-42	-49	-55	-52	-48	-49	-51	-36	
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες	-2	0	-1	0	-2	-1	1	0	0	0	-2	0	0	
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	-6	-2	0	2	3	5	2	1	4	1	-3	3	-1	
Αβεβαιότητα: δυσκολία πρόβλεψης οικονομικής κατάστασης επιχείρησης ^{4,5}	57	53	57	60	71	76	80	78	77	67	68	62		
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ														
Επιχειρηματικό Κλίμα – Δείκτης ²	-9	-13	-13	-18	-14	-18	-11	-25	-20	-25	-25	-22	-23	
Οικοδομική δραστηριότητα τους τελευταίους 3 μήνες	-5	-48	-39	-33	-9	-15	-9	-32	-24	-34	-34	-39	-24	
Υπό εξέλιξη έργα (current overall order books) ³	-22	-27	-31	-37	-26	-32	-22	-44	-38	-44	-42	-46	-44	
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες ³	3	1	5	1	-2	-3	-1	-7	-2	-6	-7	1	-2	
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	-9	-8	-6	8	5	-4	2	-2	-8	-1	1	0	11	
Αβεβαιότητα: δυσκολία πρόβλεψης οικονομικής κατάστασης επιχείρησης ^{4,5}	60	53	46	44	38	52	66	57	57	52	56	43		
ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ														
Επιχειρηματικό Κλίμα – Δείκτης ²	-43	-36	-28	-28	-24	-28	-29	-28	-29	-34	-35	-37	-24	
Παραγωγή τους τελευταίους 3 μήνες	-21	-66	-63	-66	-56	-59	-61	-57	-60	-56	-53	-65	-58	
Τρέχουσες συνολικές παραγγελίες ³	-65	-73	-67	-60	-61	-61	-62	-67	-70	-64	-69	-67	-55	
Τρέχουσες παραγγελίες για εξαγωγές	-83	-45	-21	-60	-66	-51	-70	-69	-62	-68	-78	-82	-69	
Τρέχοντα αποθέματα τελικών προϊόντων ³	-10	-32	-20	-9	-14	-13	-18	-23	-33	-20	-30	-20	-17	
Αναμενόμενη παραγωγή τους επόμενους 3 μήνες ³	-75	-67	-38	-31	-26	-37	-44	-39	-52	-57	-66	-66	-34	
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες ⁴	-5	-2	-1	0	-1	-1	-2	-3	-1	-2	-2	0	0	
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	-1	-1	-3	6	-1	-1	-1	-1	-3	-4	1	-2	1	
Αβεβαιότητα: δυσκολία πρόβλεψης οικονομικής κατάστασης επιχείρησης ^{4,5}	61	53	51	49	62	60	68	73	76	64	69	60		
ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΕΣ														
Καταναλωτικό Κλίμα – Δείκτης ²	-33	-29	-24	-21	-31	-29	-29	-35	-33	-35	-32	-23	-18	
Οικονομική κατάσταση νοικοκυριού τους τελευταίους 12 μήνες ³	-1	-8	-14	-13	-17	-15	-15	-18	-20	-20	-22	-24	-20	
Αναμενόμενη οικονομική κατάσταση νοικοκυριού τους επόμενους 12 μήνες ³	-27	-17	-8	-5	-15	-12	-10	-20	-15	-20	-14	-4	-5	
Οικονομική κατάσταση στην Κύπρο τους τελευταίους 12 μήνες	15	-2	-25	-32	-44	-44	-49	-58	-64	-68	-67	-72	-71	
Αναμενόμενη οικονομική κατάσταση στην Κύπρο τους επόμενους 12 μήνες ³	-54	-45	-30	-25	-48	-43	-45	-56	-49	-54	-45	-29	-19	
Τιμές καταναλωτικών αγαθών τους τελευταίους 12 μήνες	-3	-7	-13	-13	-16	-18	-19	-17	-17	-21	-25	-20	-17	
Αναμενόμενες τιμές καταναλωτικών αγαθών τους επόμενους 12 μήνες	-8	-16	-17	-16	-13	-17	-19	-15	-10	-21	-16	-13	-9	
Αναμενόμενη ανεργία στην Κύπρο τους επόμενους 12 μήνες ⁴	63	59	51	51	66	60	57	66	62	60	48	40	36	
Καταλληλότητα τρέχουσας χρονικής στιγμής για μεγάλες αγορές	-55	-41	-35	-30	-39	-42	-32	-49	-53	-51	-42	-35	-31	
Δαπάνες για μεγάλες αγορές τους επόμενους 12 μήνες ³	-48	-46	-42	-40	-44	-45	-45	-46	-48	-44	-46	-35	-31	
Καταλληλότητα τρέχουσας χρονικής στιγμής για αποταμίευση	-35	-29	-28	-20	-19	-16	-24	-19	-24	-16	-23	-19	-21	
Πιθανότητα αποταμίευσης τους επόμενους 12 μήνες	-44	-35	-35	-39	-28	-28	-40	-39	-40	-35	-31	-32	-38	
Δήλωση-περιγραφή για την τρέχουσα κατάσταση του νοικοκυριού	12	15	17	15	16	21	19	14	14	15	18	17	14	
Αβεβαιότητα: δυσκολία πρόβλεψης οικονομικής κατάστασης νοικοκυριού ^{4,5}	-1	4	7	7	4	6	16	9	12	4	2	0		

Σημειώσεις: ¹ Οι θετικές απαντήσεις αναφέρονται σε αύξηση/βελτίωση/καταλληλότητα/πάνω από το κανονικό/μεγάλη πιθανότητα και οι αρνητικές στα αντίθετα. Τα στοιχεία είναι διορθωμένα από εποχικές διακυμάνσεις (seasonally adjusted). ² Η κατασκευή του δείκτη περιγράφεται στο http://ec.europa.eu/economy_finance/db_indicators/surveys/documents/userguide_en.pdf και https://ec.europa.eu/info/files/revised-consumer-confidence-indicator_en. ³ Οι απαντήσεις στη συγκεκριμένη ερώτηση περιλαμβάνονται στην κατασκευή του δείκτη για την κάθε έρευνα. ⁴ Οι απαντήσεις στη συγκεκριμένη ερώτηση δε διορθώνονται ως προς τις εποχικές διακυμάνσεις (non-seasonally adjusted). ⁵ Διαφορά μεταξύ του ποσοστού ερωτώμενων που θεωρεί ότι η μελλοντική οικονομική κατάσταση (της επιχείρησης/ του νοικοκυριού) είναι δύσκολο να προβλεφθεί από το ποσοστό αυτών που θεωρεί ότι είναι εύκολο να προβλεφθεί.

Κέντρο Οικονομικών Ερευνών

Πανεπιστήμιο Κύπρου

Τ.Θ. 20537, 1678 Λευκωσία, ΚΥΠΡΟΣ

Τηλέφωνο: 22893660, Τηλεομοιότυπο: 22895027

Ηλεκτρονική Διεύθυνση: erc@ucy.ac.cy

Ιστοσελίδα: www.erc.ucy.ac.cy

Το δελτίο δημοσιεύει αποτελέσματα από τις Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας που διεξάγονται στην Κύπρο και συντονίζονται από το Κέντρο Οικονομικών Ερευνών ως μέρος του ευρωπαϊκού προγράμματος *Joint Harmonised European Union Programme of Business and Consumer Surveys*. Το δελτίο εκφράζει απόψεις των συγγραφέων* μόνο και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δε φέρει ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση του περιεχομένου.

* Χριστιάνα Αναξαγόρου (email: anaxagorou.christiana@ucy.ac.cy)

* Έφη Καλορκώτη (email: kalorkoti.efi@ucy.ac.cy)

* Νικολέττα Πασιουρτίδου (email: n.pashourtidou@ucy.ac.cy)

* Μαριάννα Χαραλάμπους (email: charalambous.a.marianna@ucy.ac.cy)

Επιτρέπεται η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή ή η μετάδοση, από οποιοδήποτε οπτικοακουστικό μέσο, όλου ή μέρους του δελτίου, με αναφορά στο παρόν δελτίο.